

Agenda møte 5/23 Porteføljestyret for utdanning og administrasjon

Torsdag 16. november 2023 kl. 10:00-16:00. Fysisk

Saks-nr.	Type	Tid (tentativt)	Sak	Ansvarlig
46/23	V	10:00	Godkjenning av innkalling og dagsorden	Styreleder Marit Reitan
47/23	V		Godkjenning av referat fra forrige møte	Styreleder Marit Reitan
48/23	O		Orienteringer fra Sikt	Divisjonsdirektør Terje Mørland
49/23	O		Porteføljestatus etter 2. tertial	Divisjonsdirektør Terje Mørland
50/23	V	10:20	Digitaliseringsstyrets langtidsplan for 2024-2026 – Porteføljestyrets anbefaling vedr. investeringstiltak	Divisjonsdirektør Terje Mørland
51/23	V	10:40	Arbeidslivsportalen (ALP) – Videre arbeid med funksjonalitet for praksis som del av FS i kombinasjon med andre løsninger	produktområdeleder Maria Kumle
		11:30	Lunsj	
52/23	V	12:30	Analyseplattformen – endelig vedtak av finansieringsmodell	Produktområdeleder Ole Martin Nodenes
53/23	D	12:50 <i>Inkl. pauser</i>	Porteføljestrategien (saken ettersendes)	Divisjonsdirektør Terje Mørland
54/23	O	15:45	Porteføljestyrets lagtidsagenda	Divisjonsdirektør Terje Mørland
55/23		15:50	Evaluering av møtet	Styreleder Marit Reitan
		16:00	Møteslutt	

Vedlagte saksdokumenter:

- PS-UA-49-23-Porteføljestatus etter 2. tertial
- PS-UA-50-23- Digitaliseringsstyrets langtidsplan for 2024-2026 – Porteføljestyrets anbefaling vedr. investeringstiltak
- PS-UA-51-23- Arbeidslivsportalen (ALP) – Videre arbeid med funksjonalitet for praksis som del av FS i kombinasjon med andre løsninger
- PS-UA-52-23- Analyseplattformen – endelig vedtak av finansieringsmodell
- PS-UA-53-23- Porteføljestrategi for utdanning og administrasjon – tredje diskusjon
- PS-UA-54-23- Sakskalender (porteføljestyrets langtidsagenda)

Saksdokumenter

Porteføljestyret for utdanning og administrasjon

Til Porteføljestyret for utdanning og administrasjon
Dato 16.11.2023
Saksnummer 49/23
Saksarkivnr. 23/00334
Sakstype O-sak

Saksansvarlig Terje Mørland
Saksbehandler Natasha Harkness

Porteføljestatus etter 2. tertial

Forslag til vedtak

Porteføljestyret tar statusrapporteringen til orientering.

Saksfremstilling

Oppsummert status etter 2. tertial er vist i Tabell 1. Tabell 2 viser prognosen for resultat 2023. Tabell 3 gir mer informasjon om status i drift og utvikling for de ulike produktgruppene i porteføljen.

Tabell 1: Oppsummert status etter 2. tertial

Produktgruppe	Status drift	Status investeringstiltak	Risiko / Usikkerhet
Undervisningstjenester	 Generelt Sårbarhet for DLR back end	 Anskaffelsesprosjekt etablert og på plan RFI for LMS gjennomført	Ny innkjøpsmodell gir usikkerhet vedr. oppslutning om anskaffelser, og dermed finansiering
Administrasjonstjenester		 UH Sak er forsinket med ett år (eksternt prosjekt)	UH Sak vesentlig forsinket
Dataanalyse og beslutningsstøtte		 Analyseplattformen klar for lansering	Usikkerhet knyttet til hvor fort plattformen får betalende kunder
FS - Felles studentsystem		 Modernisering på plan	Risiko for dobbeltarbeid pga. manglende koordinering med UH-Sak
Opptakssystem	 Opptakssystem sårbart	 Styringsgruppe og -dokument etablert	Sammenslåing av produktområder kan redusere framdrift på kort sikt
Nasjonale registre		 Arkitektur sendt på høring	
Produktporteføljen oppsummert			Felles risiko: Tid til komm. med sektoren og samspill mellom produktområder

Status økonomi

Tabell 2: Prognose for resultat 2023 etter 2. tertial

	4150 PO Undervisnings- tjenester	4160 PO Adm. tjenester	4170 PO Dataan. og besl.støtte	4230 PO FS	PO 4230 Opptak	PO 4230 Nasjonale registre	TOTALT
Inntekter	28 026 304	43 907 200	5 355 000	79 126 910	0	425 000	156 840 414
Bevilgning	1 200 000	0	0	0	77 850 000	25 100 000	104 150 000
Overførte midler	8 052 715	8 611 088	-611 816	1 000 000	-5 535 663	8 417 458	19 933 782
Felles investeringsmidler	0	0	7 500 000	32 500 000	0	0	40 000 000
SUM INNTEKTER	37 279 019	52 518 288	12 243 184	112 626 910	72 314 337	33 942 458	320 924 196
Andre driftskjøp	-19 176 288	-27 471 768	1 037 589	-28 856 776	2 257 076	-12 384 210	-84 594 377
Lønn og personalkostnader	-13 191 210	-17 402 105	-10 596 760	-83 332 953	-41 154 829	-14 576 755	-180 254 612
Eksterne konsulenter	-4 905 012	-7 638 988	-8 630 008	-13 720 004	-33 391 584	-7 468 850	-75 754 446
SUM KOSTNADER	-37 272 510	-52 512 861	-18 189 179	-125 909 733	-72 289 337	-34 429 815	-340 603 435
RESULTAT	6 509	5 427	-5 945 995	-13 282 823	25 000	-487 357	-19 679 239
Bruk av risikokapital			5 950 000	15 000 000			20 950 000
RESULTAT inkl risikokapital	6 509	5 427	4 005	1 717 177	25 000	-487 357	1 270 761

Prognosen for årsresultatet viser kun mindre avvik når bruk av risikokapital er inkludert.

For Analyseplattformen brukes risikokapital for å dekke opp for at produktet ikke kommer til å få brukerinntekter i 2023 i det hele tatt. Risiko for dette var identifisert, og mulig bruk av risikokapital ble godkjent i budsjettprosessen. Kapitalen som tilføres plattformen er reell risikokapital som ikke forventes tilbakebetalt av produktet alene.

FS sin bruk av risikokapital er derimot de facto et lån som skal tilbakebetales av produktet selv. Opprinnelig var det forutsatt at dette skulle skje gjennom å øke kontingenten, men planlegges nå heller gjort ved at FS tilføres ekstra felles investeringsmidler.

Status drift og utvikling

Tabell 3: Faglig status for produktene i porteføljen utdanning og administrasjon etter 2. tertial

Produktgruppe	Mål/utviklingstiltak for 2023	Status etter 2. tertial
Undervisnings-tjenester	- Etablere anskaffelsesprosjekter på områdene LMS, digital eksamen og plagiattkontroll. - Planlegge innføringsfasen av nye tjenester etter anskaffelsene. - Legge til rette for å ta ut gevinster identifisert i Innsiktsprosjektet og i anskaffelsesprosjektene.	Status og framdrift ok i eksisterende produkter unntatt DLR. Risiko: Teknisk risiko på drift av DLR, personalarisiko på front-end, back-end krever umiddelbar fornying. Avbøtende tiltak ikke på plass. Felles anskaffelsesprosjekt etablert. Delprosjekt LMS etablert. Delprosjektene Digital eksamen og Plagiattkontroll etableres i november. Innføring er grovplanlagt. Mange innføringsaktiviteter kan først detaljplanlegges etter at resultatet av anskaffelsene foreligger. Systematisk arbeid med gevinster ifm. anskaffelsene er utsatt av styringsgruppen. Ny innkjøpsmodell gir økt usikkerhet vedrørende oppslutning om anskaffelser, og dermed felles finansiering av både anskaffelsesprosjekter og

	• Drive eksisterende tjenester stabilt i parallell med anskaffelsene.	innføring. Muntlig orientering i møtet om hvordan dette er tenkt løst.
Administrasjons-tjenester	• Etablere felles arbeidsmetodikk for innkjøpte tjenester • Etablere UH Sak felles forvaltning i Sikt • Etablere en gjensidig forståelse av sammenhengene mellom UH Sak og FS moderniseringen slik at arbeid på begge områder skjer koordinert med minst mulig overlap og mest mulig effektivitet	Status og framdrift ok i eksisterende produkter. UH Sak prosjektet er forsinket med minst ett år. Oppstart av felles forvaltning forskyves derfor til høst 2024. Felles arbeidsmetodikk gjenstår å innføre. Prinsipper er etablert. Det er etablert felles prinsipper om hvordan prosesskartleggingsarbeid fordeles mellom FS og UH Sak. Se for øvrig kommentar under FS.
Dataanalyse og beslutningsstøtte	• Produktstrategi som sikrer fremtidig forpliktelse og finansiering for analyseplattformen er vedtatt • Produktområdet er organisert og kapasitetsmessig rustet til å følge opp produktstrategien • Analyseplattform (v.1) er i produksjon med minst 3 brukerinstitusjoner	Status og framdrift ok i eksisterende produkter. Lansering av analyseplattformen som brukerfinansiert produkt forventes besluttet av PS i november. Produktstrategi er ikke etablert. Utarbeides sammen med produktrådet som ble oppnevnt i oktober. Produktområdets organisering og kapasitet er ikke besluttet pga. kobling til produktstrategien. Analyseplattformen er i produksjon med 2 pilotinstitusjoner (UiA og Sikt). Framtidsrisiko: Det er knyttet usikkerhet til hvor fort Analyseplattformen får betalende kunder. Det kan ta tid, men det kan også være at interessen kommer så fort at det utfordrer kapasiteten. Avbøtende tiltak ikke etablert.
FS – Felles studentsystem	• <i>Innovativt og tilpasningsdyktig:</i> Det produseres nye API-er i et modernisert FS rammeverk som gir verdi. Eksempel på API-er som gir verdi er mulighet for å erstatte RPA-er eller tette hull i informasjonsadgang . • <i>Brukersentrert:</i> I løpet av 2023 vet vi hvordan samhandling med ulike brukerflater for studenten skal håndteres og	Utvikling av et flertall API-er som kan erstatte RPA-er er i gang, planlegges ferdigstilt i løpet av tredje tertial. Første prototype av studentbrukerflaten er produsert. Avhengighetene til funksjonalitet i Feide fortsatt på vent, forventes løst i 3. tertial. Før mulig produksjonsstesting vil ytterligere tilgangsstyring komme på plass.

	hvordan studenten kan få støtte på tvers av institusjoner. Hensikten er å starte utviklingen av en ny studentportal som skal erstatte Studentweb. • <i>Standardisert:</i> Det jobbes strukturert med standardisering basert på en oversikt over prosessene som FS forretningslogikk dekker. Det er etablert rutiner for prioritering av rekkefølge på standardisering og arbeid med prosessene. • <i>Transparent:</i> I løpet av 2023 etableres en gjensidig forståelse av sammenheng og ansvarsfordeling mellom UH Sak og FS modernisering slik at arbeidet innen begge disse områdene skjer på en koordinert måte med minst mulig overlapp og mest mulig effektivitet.	Modell for prosessarbeid vedtatt av FS tjenestegruppe. Et flertall arbeidsøkter med deltagelse fra domenegruppene er gjennomført. Kartlegging og «mapping» av de prosesser som er identifisert på overordnet nivå, og de funksjonsområder som moderniseringen av FS har behov for, er gjennomført og delt med UH Sak prosjektet. Forslag om ansvarsfordelingsprinsipper er utarbeidet for prosesser med saksbehandling og delt med UH Sak prosjektet. Risiko: Da UH Sak prosjektet ikke har en nasjonal koordinering av arbeidet med prosessanalyser og optimalisering av disse, er det fortsatt risiko for dobbeltarbeid og/eller arbeid som ikke gir forventet effekt hos institusjonene i det lokale arbeidet. Avbøtende tiltak under etablering: Sikt vil styrke informasjonen om prosessarbeidet. Produktrådet og Styringsgruppen for UH Sak bør ha dialog.
Opptakssystem	• Planlegge og etablere prosjekt Framtidens opptak. • Redusere risiko for gjennomføringen av opptak til grunnutdanninger.	Prosjekt Framtidens opptak er tildelt en styringsgruppe som har godkjent styringsdokumentasjonen for gjennomføringsfasen. Risiko: I årets samordna opptak ble det avdekket flere utfordringer i samspeilet mellom opptaksløsning, FS og Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB). Avbøtende tiltak etablert: Produktene er nå samlet i et og samme produktområde med felles driftskoordinering.
Nasjonale registre	• Etablere Nasjonalt utdanningsregister iht. tildelingsbrev.	En tverrsektoriell arbeidsgruppe har utarbeidet en teknisk beskrivelse som er sendt på høring. Oppstart av utviklingsarbeidet er noe forsinket på grunn av prioritering av driftsoppgaver til neste års samordna opptak.

Til Porteføljestyret for utdanning og administrasjon
Dato 16.11.2023
Saksnummer 50/23
Saksarkivnr. 23/00334
Sakstype V-sak

Saksansvarlig Terje Mørland
Saksbehandler Natasha Harkness

Digitaliseringsstyrets langtidsplan for 2024-2026 – Porteføljestyrets anbefaling vedr. investeringstiltak

Forslag til vedtak

Porteføljestyret vedtar forslaget til innspill til Digitaliseringsstyret.

Bakgrunn

Langtidsplan er et viktig plandokument for Digitaliseringsstyret (DS). Planen oppsummerer felles investeringstiltak med tentativ finansiering for kommende treårsperiode sortert etter finansieringskildene:

- Felles investeringsmidler disponert av DS
- Bevilgning fra KD
- Brukerbetaling (kontingent)
- Risikokapital

Med tanke på forutsigbarhet for institusjonene er endringer i brukerbetalingen (kontingenten) spesielt viktig. Gjennom langtidsplanen varsles derfor i tillegg alle forventede endringer i brukerbetalingen via kontingent utover normal lønns- og prisvekst både for investeringer og drift og kontinuerlig videreutvikling av eksisterende produkter og tjenester. Denne saken dreier seg imidlertid kun om investeringsporteføljen.

Porteføljestyret ble orientert om langtidsplanen og hadde en første diskusjon av planen på møtet 18. september (jf. sak [PS-UA-25/23](#) med [vedlegg](#)). Som forklart i september blir alle porteføljestyrene bedt om å komme med en anbefaling til DS knyttet til felles investeringstiltak for treårsperioden 2024-2026.

Saksfremstilling

Det er relativt mange pågående investeringstiltak innenfor porteføljen for utdanning og administrasjon. Porteføljestyret signaliserte i september at prioriteringene i utkastet som ble presentert da, virket fornuftig, og at det nå er viktigere å gjennomføre og få gevinster av eksisterende tiltak enn å foreslå nye. I forslaget til innspill til DS i tabellen under har vi derfor lagt til grunn det som ble presentert i september og i hovedsak kun oppdatert tall som følge av budsjettdiskusjoner gjennom høsten. Endringer er kommentert i tabellen. Vi har i tillegg inkludert forslaget om bruk av risikokapital for Analyseplattformen i 2024 for å skjøte på brukerbetalingen i oppstartsåret 2024. Dette anses klart innenfor formålet med risikokapitalen.

Investeringstiltak (beløp i millioner kroner)	2024	2025	2026	Totalt 2024 - 2026	Kommentarer
Felles investeringsmidler					
FS (moderniseringen)	40,0	35,0	8,5	84	Finansierungsplan knyttet til vedtatt produktstrategi for FS
FS - (Tilbakebetaling av "lån" fra risikokapital i 2023, totalt 15 mill. kr)		5,0	5,0	10	Det var opprinnelig tenkt at tilbakebetalingen skulle skje over brukerbetalingen fra 2026 og framover. DS har signalisert at dette i stedet bør gjøres med felles investeringsmidler. Det er foreslått å gjøre det over treårsperioden 2025-2027.
Bevilgning fra KD					
Nytt opptakssystem	72,0	71,3	16,7	160	I henhold til finansierungsplan vedtatt i revidert nasjonalbudsjett 2023
Utdanningsregister	8,9			9	Oppdrag fra KD til Sikt
Brukerbetaling					
UH-sak	53,0	15,0		68	Prosjektet administreres fra NTNU. Prosjektet er vesentlig forsinket. Tallene er oppdatert etter vedtak i Eiergruppen høsten 2023.
Anskaffelse og integrasjoner/migrasjon: LMS, Digital eksamen, Plagiatkontroll	10,0	10,0		20	Tallene er foreløpige estimer. Det vil bli redegjort for status i anskaffelsesprosjektet og finansiering av det i møtet.
Risikokapital					
Analyseplattformen	5,5-7,5			5,5-7,5	Beløpet er anslått behov for å skjøte på brukerfinansieringen ved utrulling av analyseplattformen i 2024, jf. egen sak til dette møtet.

Til Porteføljestyret for utdanning og administrasjon
Dato 16.11.2023
Saksnummer 51/23
Saksarkivnr. 23/00334
Sakstype V-sak

Saksansvarlig Maria Kumle
Saksbehandler Karen Sikkeland & Maria Kumle

Arbeidslivsportalen (ALP) – Videre arbeid med funksjonalitet for praksis som del av FS i kombinasjon med andre løsninger

Forslag til vedtak

1. Porteføljestyret slutter seg til det anbefalte forslaget om å erstatte ALP med en pakke av IT-støtte for praksis bestående av funksjonalitet i det moderniserte FS kombinert med funksjonalitet fra løsninger som er kommersielt tilgjengelige eller utviklet i sektoren utenfor FS.
2. Fram til alternativ pakke er fullt etablert driftes ALP i «feature freeze» modus. Årlig kostnadsramme for ALP reduseres til det halve sammenlignet med dagens nivå fram til produktet er faset ut.

Bakgrunn

Status og vurdering av situasjonen for Arbeidslivsportalen (ALP) ble presentert for porteføljestyret i juni, jf. sak [PS-UA 15/23](#). Denne saken er en oppfølging av konklusjonene fra juni.

Målsetningen med ALP var bedre IT-løsninger for å understøtte praksis. Visjonen var en helhetlig plattform for samhandling mellom praksissted, institusjon og student, og tanken var at løsningen skulle kunne brukes både i profesjonsfagene og disiplinfagene.

Resultatet av ALP-prosjektet dekket ikke hele målbildet. Digitaliseringsstyret besluttet å ikke prioritere disiplinfagene i utviklingen og heller fokusere primært på behovene i profesjonsfagene. Prosjektet ble til slutt lukket med fire restanser. Bakgrunnen for dette var at det var satt av for lite ressurser til ferdigstilling og utrulling av løsningen. Digitaliseringsstyret besluttet senere at arbeidet med restansene skulle videreføres innenfor rammen av den kontinuerlige utviklingen av FS. Merk likevel at det er en begrenset kapasitet som benyttes til arbeidet med restansene og annet arbeid med vedlikehold av ALP. Det er satt som premiss at det videre arbeidet med ALP som del av FS ikke skal gå utover det generelle arbeidet med å modernisere FS.

De viktigste punktene fra presentasjonen porteføljestyret fikk i juni vedrørende status i arbeidet og vurdering av situasjon for ALP, var:

- Avtalefunksjonalitet bør ikke utvikles videre, men heller løses på andre måter
- Vurderingsfunksjonalitet bør tas ut av «scope» for ALP
- Grensesnittene til praksissted bør videreføres som API-er
- En vesentlig del av behovet for vedlikehold og videreutvikling overlapper med FS-arbeidet

- Videreutvikling av ALP som selvstendig produkt anses ikke gjennomførbar innenfor en realistisk ressursramme

På denne bakgrunn ble det besluttet at det videre arbeidet med restanser fra prosjekt ALP skulle stoppes, og produktet ALP ble satt i foreløpig «feature freeze». Samtidig ble det avtalt at Sikt skulle komme tilbake til porteføljestyret med alternativer for videre arbeid med praksisfunksjonalitet som del av FS og hvordan dette bør finansieres.

I saksfremstillingen under redegjør vi for funksjonalitet som finnes i ALP og FS i dag, hva vi oppfatter mangler, og hvilke muligheter vi ser i andre løsninger. Deretter omtales alternative løsninger for å etablere en basispakke med IT-støtte for praksis som kan dekke behovet til de fleste institusjonene i sektoren. Til slutt beskrives hvordan anbefalt løsning bør realiseres og finansieres.

Saksfremstilling

Innledning

Utgangspunktet for vurderingene i denne saken er universitetene og høyskolenes behov for IT-støtte for praksisdelen av utdanninger. Vi har vurdert hvordan vi kan sikre kostnadseffektiv IT-støtte til planlegging, gjennomføring og vurdering av praksis og oppbevaring av resultater fra praksis. Vi legger til grunn funksjonalitet som allerede eksisterer i FS og ALP, og hvordan dette kan videreutvikles og kombineres med funksjonalitet i kommersielle løsninger og/eller egenutviklede løsninger basert på f.eks. ServiceNow. Vi legger videre til grunn at det fortsatt vil være en oppgave for Sikt å legge til rette for at alle typer UH-institusjoner har et tilbud om en pakke med basis IT-støtte for å håndtere praksis, men at ikke alle institusjoner vil trenge eller ønske alle komponentene i en slik pakke. Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at dette er en mindre ambisiøs og mer pragmatisk tilnærming enn det som lå til grunn da ALP-prosjektet ble startet.

Funksjonaliteten som Sikt basert på erfaringene med ALP-prosjektet mener bør inngå i en pakke med basis IT-støtte for å håndtere praksis, omfatter støtte til:

- Opprettelse av studietilbud med praksis med tilhørende regelverk
- Inngåelse av avtale om praksis mellom institusjon og praksissted
- Registrering av kapasitetsbehov og tilgang på kapasitet, inkludert spesielle behov
- Studentens søknad om praksisplass (kalt «ønskeliste» i ALP)
- Søknadsbehandling og tildeling av praksisplass, inkludert informasjon til student og praksissted om dette
- Vurdering av studenten i praksis, inkludert dialog mellom student, institusjon og praksissted
- Registrering og oppbevaring av resultat av gjennomført praksis

Gjennom hele praksisforløpet forutsettes at komponentene i basispakken gir god informasjonsdeling til de involverte parter.

I tillegg bør det nevnes at alle parter i triangelet institusjon, praksissted og student bør oppleve at IT-støtten er relevant og velfungerende. Gjennom utrulling av ALP har vi avdekket at funksjonalitet for ansatte ved praksissteder er et forsømt område.

Hvilken funksjonalitet finnes i ALP og FS i dag og hvilke muligheter ser vi i andre løsninger?

Funksjonalitet i ALP

- Avtalehåndtering
- Registrering av behov for praksisplasser
- Registrering av tilbud på praksisplasser hos praksissted
- Ønskeliste fra student
- Fordeling av studenter på praksisplasser:
 - o semiautomatisk basert på studentenes ønskelister (lite brukt)
 - o manuell fordeling i ALP

Merknader:

- ALP fungerer ikke uten FS. ALP baserer seg på informasjon fra FS om praksis (studenter, ansatte, institusjon, emner, semesterinfo, grunnleggende informasjon for registrering av avtaler, steder og stedsstruktur: studiested, praksissted, etc.).
- Noe av funksjonaliteten i ALP er overlappende med funksjonalitet i FS, dette kan lede til avvik (hovedsakelig et synkroniseringsproblem).
- Resultatet av gjennomført praksis lagres i FS.
- Strukturen for avtalehåndtering er avhengig av tilgang til og vedlikehold av praksisstedets organisasjonsstruktur da avtalen som inngås er direkte lenket til denne. Registrering og vedlikehold av disse strukturene gjøres manuelt av institusjonene.
- I realiteten er det oftest institusjonene som registrerer og vedlikeholder registreringen av tilbud på praksisplasser på vegne av praksisstedene.

Praksisfunksjonalitet i FS

FS er et autoritativt system for studieadministrative data om utdanninger og studenter.

FS inneholder følgende informasjon og funksjonalitet relevant for praksis:

- Grunnleggende informasjon relatert til praksis i form av:
 - o studenter
 - o emner
 - o ansatte
 - o institusjon
 - o semesterinformasjon
 - o avtaleinformasjon
 - o steder og stedsstruktur for studiesteder
 - o steder på praksissteder
 - o mm.
- Funksjonalitet for å registrere og vedlikeholde denne informasjonen.
- Informasjon om at praksis er utført og hvorvidt praksis er gjennomført med godkjent resultat eller ikke.
- Funksjonalitet for opptak

Merknader:

De nevnte informasjonselementene og funksjonaliteten er ikke særegen for praksis, men er en del av basisfunksjonaliteten i FS og brukes til flere andre formål enn praksis, slik som studentutveksling og ph.d.-, master- og bachelor-oppgaver. All basisfunksjonalitet omfattes av moderniseringen av FS. Det innebærer også at API-er for dataflyt for denne funksjonaliteten vil være en del av moderniseringen av FS. De nye API-ene vil også være tilgjengelige for tredjepartsløsninger.

Fordeling av studenter på praksissted er en type opptaksfunksjon. I det moderniserte FS vil eksisterende opptaksfunksjonalitet bli erstattet med ny og bedre funksjonalitet som utvikles i Admissio, finansiert gjennom bevilgning fra KD (Prosjekt Fremtidens opptak). For FS-institusjonene vil ikke Admissio fremstå som et eget system, men som en integrert del av FS, på samme måte som opptaksmodulen er en del av dagens FS. Opptaksfunksjonaliteten som utvikles i Admissio vil være funksjonalitet som kan håndtere alle typer opptak¹, inkludert fordeling av studenter på praksisplasser.

Hva mangler av basis IT-støtte til praksis i ALP og FS i dag?

Eksisterende funksjonaliteten i ALP og FS har noen klare mangler med tanke på hva som trengs i en helhetlig pakke med velfungerende basis IT-støtte til praksis:

- Det mangler god støtte til avtalehåndtering, både for avtaleinngåelse og struktur for avtalestøtte
 - Det mangler støtte til vurdering av studenter i praksis
- I tillegg bør det nevnes at IT-støtten til ansatte ved praksisstedene fortsatt er rudimentær og uten integrasjon med deres kjernesystemer.

Muligheter i kommersielle løsninger og egenutviklede komponenter i f.eks. ServiceNow

Med utgangspunkt i FS som autorativ kilde til data er det mulig å supplere med funksjonalitet i kommersielle løsninger og/eller separate egenutviklede løsninger for å få dekket opp funksjonaliteten som mangler i FS og ALP. Felles for all bruk av kommersielle og separate egenutviklede løsninger er at Sikt anbefaler integrasjoner basert på maskin til maskin for å få en så automatisert dataflyt som mulig.

Funksjonalitet for vurdering av studenten i praksis er beslektet med funksjonalitet for andre typer vurdering og eksamen. Det finnes ulike produkter for dette i markedet. Sikt anbefaler at løsninger for dette utforskes i forbindelse med det pågående fellesprosjektet for anskaffelse av LMS og nye løsninger for vurdering og plagiatskontroll. Det finnes i tillegg ulike spesialiserte produkter i markedet som kan være relevante som komplement til standardløsninger. Slike produkter kan anskaffes av institusjonene som har behov for det. Sikt kan om ønskelig koordinere en fellesanskaffelse av spesialiserte produkter gitt tilstrekkelig interesse for det i sektoren.

Løsninger utviklet på ServiceNow-plattformen vil i likhet med ferdige kommersielle produkter kunne berike og komplettere praksisområdet ved å koble seg på FS. *Funksjonalitet for avtaleinngåelse* er noe Sikt vurderer at ServiceNow vil kunne egne seg godt til. ServiceNow er en kommersiell plattform for å digitalisere og automatisere arbeidsflyter med gode egenskaper for støtte til ulike typer saksbehandlingsprosesser. Plattformen rulles ut til institusjonene som er med i eller har opsjon på UH Sak i 2024 og 2025.

Dersom ServiceNow skal benyttes til å utvikle funksjonalitet for avtalehåndtering som del av basis IT-støtte til praksisområdet, anbefaler Sikt at det gjøres en felles vurdering om en nasjonalt koordinert utvikling, f.eks. ved at én institusjon utvikler funksjonalitet pva. alle. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at funksjonalitet utviklet på ServiceNow bare kan benyttes av institusjoner som har UH Sak eller annen avtale med ServiceNow. Det er ikke tilfelle for alle institusjoner som benytter seg av FS og ALP.

Institusjoner med UH Sak vil ha mulighet til å gjøre egen utvikling med integrasjon til FS for å komplettere med institusjonsspesifikke prosesser. Sikt anbefaler at man generelt bør unngå

¹ Se beskrivelse av Framtidens Opptak for mer informasjon om målbildet for opptaksfunksjonaliteten: [Fremtidens opptak \(sikt.no\)](https://sikt.no).

å duplisere funksjoner som tilkoblede fagsystemer kan automatisere med enkel integrert avvikshåndtering, og heller fokusere på de manuelle tunge prosessene og atypiske flytene.

Støtte til praksissted

En helhetlig pakke for IT-støtte til praksis bør også inkludere støtte til praksisstedene. Dette har ligget på siden av eller utenfor ALP-satsingen. Erfaringene viser imidlertid at uten direkte involvering av praksisstedene, og da spesielt IT-avdelingene deres, vil ansvaret for all flyt fort ende opp hos UH-institusjonene med en del manuelle prosesser som resultat. Sikt vurderer at den eneste bærekraftige løsningen for dette er API-baserte dataflyter mellom praksisstedenes egne IT-løsninger og FS (som autorativt kildesystem). Denne problemstillingen må adresseres uavhengig av hvilket alternativ man måtte velge for IT-støtte til praksis internt i UH-sektoren. Uten adekvat støtte også til personell ved praksisstedene er det vanskelig å se for seg at man får tatt ut gevinstene som ligger i digitalisering av arbeidet med praksis.

Alternative løsninger for å etablere en basispakke med IT-støtte for praksis

Vi skisserer nedenfor tre alternativer for å etablere en pakke med basis IT-støtte for praksis som kan tilbys alle typer institusjoner. Innlemmelse av sentrale funksjoner fra ALP i FS kombinert med tredjepartsløsninger er det vi primært er bedt om å vurdere. Vi kaller det FS-alternativet. Vi har også vurdert alternativer vi kaller ALP-alternativet og ServiceNow-alternativet. Benevnningen av alternativene tar utgangspunkt i hvor tyngdepunktet i den videre utviklingen av et felles tilbud til sektoren vil ligge.

I og med at FS er det autoritative systemet for studieadministrative data om utdanninger og studenter, må alle alternativer forholde seg til FS. For alle alternativer gjelder i tillegg at man benytter seg av funksjonalitet i kommersielle løsninger og/eller separate egenutviklede løsninger i ServiceNow, der dette finnes og/eller er mest hensiktsmessig. I alle alternativer ligger det til rette for at institusjoner som ønsker det, selv kan komplettere med institusjonsspesifikke prosesser utviklet i ServiceNow eller på annen måte gjennom kobling til FS.

Både FS-alternativet og ServiceNow-alternativet vil forutsette en vedvarende «feature freeze» av ALP. Det innebærer at ALP etter hvert vil slutte å fungere og de facto gå inn i en avviklingsfase. Vi legger til grunn at vi da må sikre at ALP fungerer for institusjonene som benytter løsningen, inntil alternativ løsning er på plass.

FS-alternativet:

Benytte generisk funksjonalitet i det moderniserte FS så mye som mulig kombinert med innlemmelse av noe funksjonalitet fra ALP

Alternativet innebærer at ALP fases ut og erstattes av mer komplett IT-støtte for å håndtere praksis gjennom bruk av generisk funksjonalitet i det moderniserte FS, inklusive ny opptaksfunksjonalitet fra Admissio, komplementert med videreføring av noen elementer fra dagens ALP og tilrettelegging for bruk av tredjepartsløsninger eller spesielt egenutviklede løsninger.

I dette alternativet utnyttes det pågående moderniseringsarbeidet og funksjonalitet som uansett må videreutvikles i FS, samt utviklingen av Admissio. Dette er mulig fordi mye av funksjonaliteten som trengs for praksis i profesjonsutdanningene også trengs for praksis i disiplinfagene og i nært beslektede områder som studentutveksling, ph.d.-, master- og bachelor oppgaver. Gjennomgang og forbedring av disse prosessene er en del av

moderniseringsarbeidet. Arbeidet vil bl.a. gi bedre basisstøtte for planlegging av praksis og oppbevaring av resultater samt utvidet støtte til praksisfordeling gjennom bedre opptaksmodul. Vi ser også at avtalestrukturen i FS vil måtte oppdateres som del av moderniseringen, noe som vil bedre støtten til avtalehåndteringen etter avtaleinngåelse. I tillegg til forbedring av disse funksjonalitetene, som altså uansett vil måtte gjøres, innlemmes studentens ønskeliste og funksjonalitet for kapasitetsplanlegging fra ALP. Utover dette vil vi legge til rette for å komplettere pakken med kommersielle løsninger (spesielt aktuelt for vurdering), og/eller funksjonalitet utviklet i ServiceNow (spesielt aktuelt for avtaleinngåelse).

Vi mener FS-alternativet vil kunne dekke de grunnleggende behovene for støtte til praksis ved de aller fleste institusjonene på en god måte. Alternativet gir muligheter for synergier innenfor hele det studieadministrative området, og da det i så stor grad baserer seg på gjenbruk/sambruk av funksjonalitet som uansett finnes, eller må (videre)utvikles i FS, vil det også være et robust og kostnadseffektivt alternativ. Vi oppfatter at det langt på vei allerede er bestemt at vi skal tenke på denne måten. Vi har likevel vurdert om det kan finnes andre reelle alternativer som kan være bedre.

ALP-alternativet:

Videreutvikle ALP som selvstendig produkt

Dette alternativet går ut på å gjenoppta videreutvikling av ALP som eget produkt, men på samme vis som i FS-alternativet legge til rette for å komplettere funksjonaliteten med kommersielle løsninger (spesielt aktuelt for vurdering), og/eller funksjonalitet utviklet i ServiceNow (spesielt aktuelt for avtaleinngåelse).

Dette alternativet vurderer vi som mindre robust og dyrere enn FS-alternativet. Vi argumenterte derfor allerede på junimøtet for at alternativet ikke vil være bærekraftig innenfor det vi antar er en realistisk ressursramme. Hovedårsaken til det er at ALP hviler tungt på FS uten at de to systemene er helt samordnet. FS-moderniseringen og den påfølgende kontinuerlige videreutviklingen vil derfor i seg selv fordre oppgraderinger på ALP. Dette betyr også at om en institusjon skulle ønske å overta kildekoden for ALP, må denne ta ansvar for at utviklingen kontinuerlig tilpasser seg FS-moderniseringen.

ServiceNow-alternativet:

Utvikle det meste av funksjonaliteten på nytt i ServiceNow

Dette alternativet innebærer at det meste av funksjonaliteten i dagens FS og ALP utvikles på nytt på ServiceNow-plattformen med FS som autoritativ kilde i bunn. Dette kompletteres med funksjonalitet i kommersielt tilgjengelige ferdigløsninger på samme vis som i de to andre alternativene.

Bakgrunnen for at vi tar opp dette alternativet er at flere institusjoner har begynt å jobbe med å utvikle institusjonsspesifikke prosesser i ServiceNow. For å sikre at de fleste institusjonene i sektoren kan få dekket sine behov for grunnleggende praksisfunksjonalitet vil utviklingen av en felles basispakke basert på ServiceNow imidlertid måtte koordineres nasjonalt. Det er fullt mulig å organisere. Vi vil likevel ikke anbefale dette alternativet. Dette fordi det vil innebære høy grad av duplisering av funksjonalitet som uansett vil utvikles i FS, og slik sett være fordyrende totalt sett. I tillegg vil bruken av løsningene være begrenset til de institusjonene som har avtale om UH Sak eller egen ServiceNow avtale.

Sikts klare anbefaling for å få etablert en helhetlig pakke med basis IT-støtte for praksis er FS-alternativet.

Nærmere om realisering og finansiering av anbefalt løsning (FS-alternativet)

Realisering

IT- støtten til praksis i FS-alternativet vil bestå av følgende komponenter:

Basisfunksjonalitet i FS:

- Funksjonalitet som utvikles som en del av moderniseringen av FS (inklusive oppdatering/forbedret av avtalestruktur)
- Funksjonalitet som utvikles i den forbedrede opptaksfunksjonen i Admissio
- Funksjonalitet som utvikles som videreføring og justering av noen elementer fra dagens ALP (studentenes ønskeliste og innrapportering av kapasitet (tilbud).)

Ekstern funksjonalitet:

- Funksjonalitet som etableres utenfor FS basert på ServiceNow (aktuelt i alle fall for avtaleinngåelse²)
- Funksjonalitet i kommersielle løsninger (aktuelt i alle fall for vurdering)

Basisfunksjonaliteten i FS vil utvikles, forvaltes og kontinuerlig videreutvikles av Sikt. De eksterne komponentene kobles til FS gjennom standardiserte API-er, og vil utvikles og videreutvikles utenfor Sikt. Sikt kan ta ansvar for felles innkjøp og nasjonal koordinering gitt tilstrekkelig interesse blant institusjonene.

En helhetlig pakke for IT-støtte til praksis bør også inkludere støtte til praksisstedene. Dette har ligget på siden av eller utenfor ALP-satsingen. Erfaringene viser imidlertid at uten direkte involvering av praksisstedene, og da spesielt IT-avdelingene deres, vil ansvaret for all flyt fort ende opp hos UH-institusjonene med en del manuelle prosesser som resultat. Sikt vurderer at den eneste bærekraftige løsningen for dette er API-baserte dataflyter mellom praksisstedenes egne IT-løsninger og FS (som autorativt kildesystem). Denne problemstillingen må adresseres uavhengig av hvilket alternativ man måtte velge for IT-støtte til praksis internt i UH-sektoren. Uten adekvat støtte også til personell ved praksisstedene er det vanskelig å se for seg at man får tatt ut gevinstene som ligger i digitalisering av arbeidet med praksis.

Vedr. adekvat IT-støtte for personell ved praksisstedene anbefaler vi at det etableres en egen dialog med praksisstedene. Dialogen bør inkludere representanter både fra praksisstedene, UH-institusjonene og Sikt.

Det er naturlig at detaljene i realiseringen konkretiseres i samråd med Produktrådet for Studieadministrasjon som del av målstyringen. Andre produktråd og styringsgrupper vil også bli orientert og involvert på relevante områder.

Tidsperspektiv

I og med at den foreslåtte tilnærmingen tar utgangspunkt i allerede eksisterende aktiviteter, vil tidslinjen styres av prioriteringene som gjøres innenfor disse aktivitetene. Utvikling av basisfunksjonalitet i FS styres gjennom FS-moderniseringen, men er også avhengig av tidslinjen i prosjektet Framtidens opptak. Dette tilsier at funksjonalitet kan utvikles gradvis

² For institusjoner som ikke har avtale om ServiceNow vil grensesnittene for innleggelse av avtale også bli tilgjengelige i brukerflaten for FS.

fram mot 2026/2027. Om det skal anskaffes løsning for vurdering, bør dette sees i sammenheng med anskaffelsesprosjektet som pågår innenfor digitalt læringsmiljø. Om det skal utvikles funksjonalitet for avtaler i ServiceNow, vil det neppe være aktuelt å igangsette dette før tilstrekkelig mange institusjoner har innført UH Sak og fått erfaring med løsningen, dvs. tidligst i 2025.

Frem til ALP er faset fullstendig ut, antakelig i 2027, foreslås det at ALP driftes på et minimumsnivå uten videreutvikling slik at institusjoner som ønsker det, kan benytte seg av dagens løsning i denne perioden. Vi opprettholder «feature freeze» og kun feilretting gjennomføres.

Finansiering

Utviklingen av basisfunksjonaliteten i FS slik den er beskrevet over, vil i praksis dekkes av FS-moderniseringen og prosjektet Framtidens opptak. Eksterne løsninger anskaffet i markedet eller utviklet utenfor FS må finansieres separat. For anskaffelse av vurderingsløsning antas det å være synergier med andre vurderingsformer, slik at det kan være kostnadseffektivt å se dette i sammenheng med den pågående anskaffelsen knyttet til digitalt læringsmiljø.

Et vedtak om å fase ut ALP og heller etablere en pakke med basis IT-støtte for å håndtere praksis som det foreslås her, vil innebære at ALP settes til «end of life» med permanent «feature freeze». Opprettholdelse av funksjonalitet i ALP fram mot 2027 vil nødvendigvis likevel koste. ALP forvaltes og videreutvikles i dag innenfor en økonomisk ramme som består av kostnad for 2,5 årsverk pluss kostnad for teknisk drift. Den forvarslede kostnaden for 2024 er totalt 5,1 MNOK. Denne kostnaden fordeles på institusjoner som har avtale om bruk av ALP. Det er umulig å anslå nøyaktig hva kostnaden vil være i 2024 og framover i en permanent «feature freeze» tilstand. Vi foreslår at totalkostnaden som fordeles på institusjonene, reduseres til det halve for 2024 og årene fram til ALP er faset helt ut. Den vil antakelig være høyere i starten, men vi foreslår dette som en pragmatisk tilnærming.

Oppsummering

Sikt anbefaler at ALP fases ut og erstattes av en pakke av IT-støtte for praksis bestående av funksjonalitet i det moderniserte FS kombinert med funksjonalitet fra løsninger som er kommersielt tilgjengelige eller utviklet i sektoren utenfor FS, f.eks. basert på ServiceNow.

Dette alternativet vil være svært kostnadseffektivt da det i stor grad baseres på eksisterende aktiviteter i FS-moderniseringen og prosjektet Framtidens opptak sammen med videreføring av grunnleggende elementer fra ALP. Med mulighet for kobling til tredjepartsløsning vil den foreslåtte tilnærmingen også gi bedre støtte til vurdering i praksis enn dagens oppsett. Samtidig legges det til rette for å utnytte muligheter som kommer med ServiceNow-plattformen.

Detaljene i en plan for å realisere dette bør konkretiseres i samråd med Produktrådet for Studieadministrasjon. Andre produktråd og styringsgrupper må også bli orientert og involvert på relevante områder.

Tidsperspektivet for å etablere anbefalt alternativ er innen 2026/2027. Fram til da foreslås det at ALP driftes i «feature freeze» modus. I slik modus kan årlig kostnadsramme for ALP reduseres til det halve sammenlignet med dagens nivå fram til produktet er faset ut.

Til	Porteføljestyret for utdanning og administrasjon
Dato	16.11.2023
Saksnummer	52/23
Saksarkivnr.	23/00334
Sakstype	V-sak
Saksansvarlig	Ole Martin Nodenes
Saksbehandler	Ole Martin Nodenes

Analyseplattformen – endelig vedtak av finansieringsmodell

Forslag til vedtak

Porteføljestyret vedtar foreslått finansieringsmodell med priser for 2024.

Bakgrunn

På oktobermøtet (jf. sak [PS-UA-40-23](#)) vedtok porteføljestyret hovedprinsippene i den skisserte finansieringsmodellen for analyseplattformen. Da det er frivillig å benytte analyseplattformen, kan ingen på det nåværende tidspunkt garantere at et tilstrekkelig antall institusjoner tar i bruk analyseplattformen. Gjennomførte møter med UH-21-institusjonene viser likevel at det er stor interesse for den løsningen som er utviklet, og prosjektet opplever at den treffer behovene i UH-sektoren godt. Porteføljestyret anbefalte derfor at analyseplattformen rulles ut som et brukerfinansiert produkt fra 2024 og videreutvikles kontinuerlig i tråd med sektorens behov.

Det vil nødvendigvis ta noe tid å få «onboardet» nok institusjoner til å få et selvfinansierende produkt. Forslag til finansieringsmodell inkluderte bruk av risikokapital i tillegg til brukerfinansiering i oppstartsfasen for å balansere inntekts- og kostnadssiden. Målet er at analyseplattformen blir selvfinansierende over relativt kort tid.

I dette saksfremlegget konkretiseres finansieringsmodellen med konkrete priser for de tre tjenestenivåene ved overgang fra prosjekt til kontinuerlig produktutvikling fra 1. januar 2024. Da det er snakk om å bruke risikokapital, vil det i tillegg til vedtak i porteføljestyret kreves godkjenning av Digitaliseringsstyret i forbindelse med budsjettbehandlingen 28. november.

Videre saksfremstilling har følgende struktur:

1. Konkretisering av tjenestenivåene
2. Priser for de ulike tjenestene
3. Avklaring av spørsmål fra forrige møte vedr. STAR
4. Samlet vurdering og anbefaling

1. Konkretisering av tjenestenivåene

Analyseplattformen skal ivareta brukerinstitusjoner med svært ulike behov. Analyseplattformen tilbyr derfor tre ulike tjenestenivåer; *dataintegrasjon og rådata (tjenestenivå 1)*, *datamodeller (tjenestenivå 2)*, samt *ferdige rapporter og analyser (tjenestenivå 3)*. De ulike tjenestene setter ulike krav til infrastruktur og kompetanse fra brukerinstitusjonene. Noen institusjoner har egne datavarehus, datavarehusutviklere og analysemiljøer, mens andre institusjoner ikke har dette. Samlet sett viser dialogen med sektoren at inndeling i tre ulike tjenestenivåer dekker de forskjellige behovene på en tilfredsstillende måte.

De ulike tjenestenivåene ble presentert i oktobermøtet (jf. sak PS-UA-40-23), men det ble etterlyst en enda nærmere konkretisering av dem. Sikt har derfor utarbeidet utkast til en «One-pager» som er tenkt brukt som informasjonsmateriell for utsending og dialog med institusjonene. Porteføljestyret inviteres til å gi tilbakemelding på oppsett og konkrete punkter.

 Sikt Analyseplattformen		Tjenestenivå 1 Analyseplattformen Dataintegrasjon og rådata	Tjenestenivå 2 Analyseplattformen Datamodeller	Tjenestenivå 3 Analyseplattformen Innsikt
Overordnet beskrivelse av tjenestenivå		• Oppdaterte kilddata i ubehandlet format • Effektiv og hurtig last til institusjonens lokale dataplattform for videre behandling • Vedlikehold av eksisterende og implementering av nye integrasjoner mot datakilder	Tjenestenivå 1 og i tillegg: • Felles datamodeller for UH-sektoren optimalisert for analyse og rapportering	Tjenestenivå 1 og 2, og i tillegg: • Brukervennlige dashboards og rapporter tilpasset ledere, lederstøtte og forretningsanalytikere
Potensielle gevinster / besparelser		• Nylig oppdaterte data • Redusert sårbarhet for nøkkelpersonell som etablerer og vedlikeholder dataintegrasjoner • Flere tilgjengelige datakilder • Mulighet til å utvikle egne datamodeller og prototype nye datamodeller	Tjenestenivå 1 og i tillegg: • Kvalitetssikret datagrunnlag med høy granulering • Kvalitetssikrede datamodeller • Redusert sårbarhet for nøkkelpersonell som utvikler rapporter og analyser • Mulighet for benchmarking • Deltakelse i kompetansefellesskap i sektoren	Tjenestenivå 1 og 2, og i tillegg: • Kvalitativt bedre virksomhetsstyring • Virksomhetsstyring gjennom hele året, ikke bare på rapporteringstidspunkt • Kvalitativt bedre analyser om virksomheten • Benchmarking mot andre institusjoner • Mer selvbetjening
Funksjonalitet og tjenester		• Ett kontaktpunkt for enkel forvaltning av koblinger og integrasjoner mot sentrale datakilder • Kryptert og sikret lagring og integrasjon med bruk av moderne skydataplattform • Integrasjon mot institusjonens lokale dataplattform • Fleksibilitet til å lage egne datamodeller og dybdeanalyser • Radsikkerhet/Row Level Security • Godt dokumenterte datakilder	Tjenestenivå 1 og i tillegg: • Ferdig koblede stjernemodeller (fakta og dimensjoner) tilgjengelig for egenutvikling av rapporter • Direkte tilkobling med valgfritt BI-verktøy • Felles datamodeller fremmer og tilrettelegger for samarbeid og deling av analyser og rapporter på tvers av institusjoner • Tilrettelagt for analyser for lederstøtte/forretningsanalytikere • Aggregerte datamodeller for benchmarking • Godt dokumenterte datamodeller	Tjenestenivå 1 og 2, og i tillegg: • Brukervennlige rapporter for beslutningsstøtte og virksomhetsstyring • Innsikt i ulike forretningsområder for å identifisere overordnede problemstillinger • Ferdige kalkulasjoner for parametere som kan inngå i årsrapport til KD/utviklingsavtale som for eks. publikasjonspoeng og økonomioversikt • Benchmarking mot andre institusjoner på utvalgte data • Funksjonalitet for integrasjon av rapporter og dashboards i nettsider, intranett og Office365. • Teknisk plattform for kompetansedeling og samarbeid om rapporter
Forutsetninger for bruk		• Anbefalt med lokal dataplattform for videre behandling, men kan nås via BI-verktøy • Inngående kjennskap til kildesystem • Kompetanse på datamodellering • Kompetanse på rapportutvikling	• Mulighet for lokalt forvaltet BI-verktøy • Forståelse for stjernemodeller (dimensjoner og fakta) • Kompetanse på rapportutvikling	• Kan tas i bruk uten kjennskap til datakildene • Kan tas i bruk uten kompetanse på datamodellering og rapportutvikling

Utkast til «One-pager» med tjenestenivåene i analyseplattformen

2. Pris for de ulike tjenestene

Prisoversikt

Rettferdig og forutsigbar prising forutsetter en hensiktsmessig finansieringsmodell. I møte 4/23 vedtok porteføljestyret at parameterne i finansieringsmodellen for analyseplattformen er

- Hvilket tjenestenivå en institusjon benytter
- Antall ansatte (FTE) i DBH

Pris pr. institusjon for valgt tjenestenivå er summen av et fastpriselement, pluss antall ansatte i virksomheten multiplisert med pris pr. ansatt etter en tieringsmodell der prisen per ansatt blir lavere jo flere ansatte en institusjon har. Modellen er ment å være enkel, transparent og forutsigbar.

I finansieringsmodellen som ble presentert i oktobermøtet, var priser satt i 2023-tall. I mellomtiden er lønns- og prisvekst for Sikt for 2024 justert med 3,8%. Finansieringsmodellen nedenfor er oppdatert med utgangspunkt i dette. Prisene anses som faste for institusjoner som tar i bruk analyseplattformen i 2024, da mellomlegget mellom kostnader og inntekter forutsettes dekket av Sikts risikokapital.

Avrundning opptil nærmeste 10 000			Redusert års-kontingent ved oppstart etter 30.06				Tjeneste 1: Rådata og data-integrasjon	Tjeneste 2: Datamodeller inkl. «bench-marking»	Tjeneste 3: Rapporter og visualiseringer
			Fastpris	Fastpris årlig	Fastpris årlig	Fastpris årlig			
Fastpris per organisasjon			210 000	365 000	460 000	210 000			
10 %			Pris per ansatt (FTE)						
Rabatt	Fra	Til	Pris per ansatt	Pris per ansatt	Pris per ansatt	Pris per ansatt			
0,0 %	0	1000	52	52	210	623			
10,0 %	1001	2000	47	47	189	561			
20,0 %	2001	3000	42	42	168	498			
30,0 %	3001	4000	36	36	147	436			
40,0 %	4001	5000	31	31	126	374			
50,0 %	5001	6000	26	26	105	312			
60,0 %	6001	7000	21	21	84	249			
70.0 %	7001	99999	16	16	63	187			

Finansieringsmodell med faste priser pr. tjenestenivå og antall ansatte

Eksempler på pris pr. institusjon i 2024 ut fra antall ansatte i DBH i 2022 og valg av ulike tjenestenivåer kan ses i eget vedlegg.

Vi gjør spesielt oppmerksom på at de oppgitte prisene ikke er gyldige for ev. institusjoner utenfor UH-21 som ønsker å benytte analyseplattformen. Sikt vil for disse utarbeide en

tilsvarende prismodell hvor det også vil tilkomme et påslag i form av et etableringsgebyr som tar høyde for investeringskostnaden UH-21 allerede har tilført produktområdet.

Til orientering har vi oppdatert simuleringene presentert til forrige møte av inntekter og kostnader for perioden 2024-2028 med 2024-priser.

Simulering av inntekter Analyseplattformen (2024-priser):

Inntekter	2024	2025	2026	2027	2028
Institusjoner med eget datavarehus i dag (BOTT)	1 224 840	1 691 940	1 691 940	4 401 120	5 293 800
Institusjoner med eget datavarehus i dag (Andre)	1 349 400	1 826 880	2 875 260	3 311 220	3 311 220
Institusjoner uten eget datavarehus (tjeneste 2)	757 740	1 567 380	1 567 380	1 567 380	1 567 380
Institusjoner uten eget datavarehus (tjeneste 3)	2 449 680	4 629 480	5 210 760	5 210 760	5 210 760
Sum inntekter UH-21	5 781 660	9 715 680	11 345 340	14 490 480	15 383 160
Sikt - kunnskapssektorens tjenesteleverandør	456 720	456 720	456 720	456 720	456 720
STAR	0	4 671 000	4 671 000	4 671 000	4 671 000
DUCT/NVA	0	311 400	311 400	311 400	311 400
Sum inntekter Sikt	456 720	5 439 120	5 439 120	5 439 120	5 439 120
Sum inntekter samlet	6 238 380	15 154 800	16 784 460	19 929 600	20 822 280

Simulering av kostnader Analyseplattformen (2024-priser):

Kostnader	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028
Interne timer	6 200	9 300	13 175	13 175	13 175
Antall årsverk	5	7	9	9	9
Timepris	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Sum timekostnader	7 722 720	11 584 080	16 410 780	16 410 780	16 410 780
Konsulent	2 574 240	2 574 240	0	0	0
Lisenser	1 557 000	1 557 000	1 557 000	1 557 000	1 557 000
Plattform Platon	830 400	830 400	934 200	934 200	934 200
Sum kostnader	12 684 360	16 545 720	18 901 980	18 901 980	18 901 980

3. Avklaring av spørsmål fra forrige møte vedr. STAR

På anmodning fra porteføljestyret har Sikt siden forrige møte vært i dialog med miljøene for utdannings- og læringsmiljø ved NTNU og digitale tjenester ved UiO for å avklare hvilke temaer de har behov for å få klarlagt. NTNU og UiO bruker STAR aktivt, og løsningen er svært sentral i deres analyse- og kvalitetsarbeid. Sikt var tydelige på at vi ønsker å bevare det gode STAR-samarbeidet, og at datakildene som er utviklet i STAR skal bestå, selv om de i fremtiden vil ligge på en moderne teknisk plattform.

NTNU og UiO ønsker å koble flere og nye datakilder til sine eksisterende analyseløsninger og ser stort potensiale for videreutvikling. Mulighetene er store for forbedring av kvalitetssystem, støtte til utviklingsavtaler og dimensjonering av utdanning. Sikt ser stor verdi i initiativene. Dette er nettopp områder hvor analyseplattformen kan bidra positivt.

Det er likevel en reell risiko for at trykket samlet sett på «onboarding» av nye institusjoner, videreutvikling av tjenestenivå 3-rapporter og forbedringer på utdanningsområdet utfordrer Sikts kapasitet. Prioritering bør derfor drøftes kontinuerlig i produktrådet fremover.

Sikt vil opprettholde dialogen med ekspertgruppen for STAR og de berørte institusjonene fremover, noe alle parter har signalisert at de er tilfreds med.

4. Samlet vurdering og anbefaling

Sikt anbefaler at «Analyseplattform – ledelsesinformasjon og beslutningsstøtte» går fra prosjekt til et produkt i kontinuerlig produktutvikling fra 01.01.2024. Produktets pris pr. institusjon basert på valgt tjenestenivå og antall ansatte for 2024 er som vist over i tabellen *Finansieringsmodell med faste priser pr. tjenestenivå og antall ansatte*.

Prisene gjelder for UH-21-institusjoner og anses som faste for institusjoner som tar i bruk analyseplattformen i 2024, da mellomlegget mellom kostnader og inntekter vil dekkas av Sikts risikokapital. Behovet for risikokapital for 2024 forventes å ligge i intervallet 5,5 - 7,5 MNOK, avhengig av hvor mange og hvilke institusjoner som tar produktet i bruk i 2024.

Forutsatt positivt vedtak i porteføljestyret og godkjenning av bruk av risikokapital i Digitaliseringsstyret 28. november vil Sikt snarlig gå i dialog med institusjonene og gi mulighet for å inngå avtale om oppstart i 2024.

Vedlegg:

[PS-UA-52-23- Vedlegg 1 Analyseplattform eksempelpriser pr. inst 2024.pdf](#)

Til	Porteføljestyret for utdanning og administrasjon
Dato	16.11.2023
Saksnummer	53/23
Saksarkivnr.	23/0034
Sakstype	D-sak
Saksansvarlig	Terje Mørland
Saksbehandler	Natasha Harkness, Maria Kumle, Knut Riiber, Terje Mørland

Porteføljestrategi for utdanning og administrasjon – tredje diskusjon

Forslag til vedtak

Sikt tar med seg porteføljestyrets innspill og signaler i videre arbeid med porteføljestrategien.

Bakgrunn

Porteføljestyret har tidligere diskutert porteføljestrategien i juni og september, hhv. [sak PS-UA-19-23](#) og sak [PS-UA-30-23](#). I tillegg har mange av de andre sakene porteføljestyret har behandlet, hatt relevans for strategien og implikasjoner for videre prosess.

Til denne tredje runden med diskusjon av strategien presenterer vi et saksnotat i tre deler. Dette både som grunnlag for styremedlemmenes forberedelser, og for å strukturere diskusjonen i møtet.

1. Status i strategiarbeidet og videre prosess
2. Systematisk gjennomgang av rammebetingelsene for porteføljen og føringer og prinsipper som kan avledes av disse
3. Gevinster og gevinstrealisering: Hvordan få til god styring av porteføljen basert på gevinstmål?

Hver del avsluttes med noen spørsmål vi oppfordrer styremedlemmene til å reflektere over på forhånd.

Saksfremstilling

Del 1 Status i strategiarbeidet og videre prosess

Hva har porteføljestyret behandlet til nå?

Porteføljestyret har hatt to dedikerte diskusjonssaker om porteføljestrategien, hhv. i juni (oppstart) og i september (sektorens virksomhetsarkitektur). I tillegg har flertallet av øvrige saker styret har hatt til behandling, vært relevante for strategiarbeidet. Dette gjelder ikke minst sakene om Arbeidslivsportalen og Analyseplattformen, samt presentasjonen av arbeidet med prosesser, API-er og brukerflater i FS-moderniseringen. Disse sakene belyser svært aktuelle tema for strategien.

Porteføljestyret har på de fire foregående møtene dessuten fått innføringer om alle produktgruppene i egen portefølje og hvordan de er knyttet sammen. I tillegg har styret fått en overordnet innføring om relevante produkter i porteføljen for data og infrastruktur, samt en generell innføring om Sikt, samstyringsmodellen og finansieringsmekanismene for fellestjenester.

Utover dette har sakene om struktur og mandater for produktrådene bidratt til å belyse ansvarsdelingen mellom porteføljestyret og produktrådene.

Hva kan vi oppsummere med så langt?

Basert på styrets innspill og diskusjoner samt saksnotater og presentasjoner i møtene mener vi å kunne oppsummere følgende om formål og innholdselementer i porteføljestrategien:

Produktene i porteføljen for utdanning og administrasjon henger sammen både «over og under panseret» i den forstand at samme brukergrupper benytter flere produkter, og at det er mange integrasjoner og mye dataflyt mellom produktene.

Porteføljestrategien kan derfor gi verdi for sektoren på mange måter. Den kan bidra til økt nytte for brukerne per investert krone gjennom f.eks. færre brukerflater og mer automatisering etc. Videre kan den gi mer effektiv utnyttelse av ressursene ved å bidra til å unngå «dobbelutvikling», og til at man prioriterer ressurser dit det til enhver tid er størst behov eller størst gevinster å hente mm. Strategien kan videre bidra til bedre kommunikasjon og forståelse av produktporteføljen og hvordan den kontinuerlig videreutvikles.

For å oppnå dette bør porteføljestrategien inneholde gode beskrivelser og visualiseringer av produktene som inngår i porteføljen og hvordan de henger sammen. Videre bør den trekke opp prinsipper som gjør det enklere å prioritere innsatsen og maksimalisere gevinstene av hver krone som brukes på drift og utvikling av porteføljen. Disse prinsippene vil gi føringer for videreutvikling av alle produktene i porteføljen, og dermed for Sikt og produktrådernes arbeid. Porteføljestrategien kan i tillegg si noe om hvordan porteføljestyret eventuelt vil jobbe for å endre rammebetingelser som påvirker porteføljen.

En porteføljestrategi bør i utgangspunktet både adressere tema relatert til videreutvikling av eksisterende produkter og ha kriterier for å ta inn nye produkter i porteføljen. Innenfor utdanning og administrasjon pågår det mange utviklingstiltak parallelt. Dette kombinert med trangere økonomiske tider gjør at det de nærmeste årene er nødvendig å prioritere eksisterende løsninger og ta ut gevinster av prosjektene og moderniseringsprosessene som allerede er i gang, framfor å sette i gang nye initiativer. Den første versjonen av porteføljestrategien for utdanning og administrasjon bør derfor ha et hovedfokus på videreutvikling av eksisterende produkter og pågående utviklingstiltak. Det er likevel viktig at strategien har et langsiktig perspektiv.

Temaene og prinsippene som skal omtales i strategien, vil både kunne være særlig relevante generelle føringer fra overordnede myndigheter og prinsipper som gjelder spesifikt for porteføljen for utdanning og administrasjon. Det er særlig den siste kategorien det er viktig å drøfte i strategiprosessen. Følgende temaområder har vært nevnt som særlig relevante å omtale i strategien: Få og helhetlige brukerflater på tvers av løsninger, integrasjoner og dataflyt/automatisering, hovedprinsipper for hvilke verktøy/løsninger som bør brukes for å løse hvilke behov (f.eks. fagsystem vs. UH Sak), «sourcing» (innkjøp vs. egenutvikling, tilrettelegge for at flere aktører kan bidra til fellestjenester), «pakketering» (standardiserte basisløsninger vs. valgfrie komponenter / lokale tilpasninger). På noen områder vil det være lett å komme fram til felles prinsipper. På andre kan det være vanskelig fordi det kan være ulike tradisjoner eller interessekonflikter i sektoren.

Veien videre

For å komme fram til strategier og prinsipper på de nevnte temaområdene foreslår vi en kombinasjon av to tilnærminger. Den ene er å gå systematisk gjennom rammebetingelsene og forsøke å avlede prinsipper og føringer fra dem. Dette gjør vi i del to av dette notatet. Den andre tilnærmingen er den mer ad.hoc-pregede og erfaringsbaserte tilnærmingen vi har hatt så langt i strategiprosessen, der vi tar utgangspunkt i informasjon om produktene i porteføljen og de pågående utviklingsprosessene, og ser på hvilke problemstillinger/sakskomplekser de reiser på porteføljenivå.

Sentrale sakskomplekser/tematikker i strategiprosessen og hvordan de er håndtert eller foreslås håndtert i videre prosess:

1. Oversikt over de forskjellige IT-løsningene i porteføljen (virksomhetsarkitekturen), både de eksisterende og de som er under utvikling, herunder hvilke løsninger som dekker hvilke behov, hvordan de henger sammen mht. dataflyt og integrasjoner, hvordan de henger sammen sett fra sluttbrukerne mht. brukerflater etc.

Kommentar: Var tema på septembermøtet. Sikt mener å ha tilstrekkelig grunnlag for å skrive ut og visualisere dette i et strategiutkast.

2. Oversikt over brukerbehov på de forskjellige områdene. Vi tror det er mulig å sammenstille en slik oversikt basert på en syntese av eksisterende handlingsplaner, produktstrategier, prosjektplaner, innsiktsrapporter o.l. Vi tror imidlertid det er best at en slik oversikt bygges opp via produktrådene, da oversikt over nytte/gevinster vil stå sentralt i deres arbeid med produktstrategier.

Kommentar: Styret anbefales å be Sikt i samråd med produktrådene om å framskaffe oversikt over nytteverdi av sine produkter og gevinster av sine utviklingstiltak. Da de færreste produktrådene har kommet i gang med arbeidet sitt, er dette først realistisk å få presentert for styret på aprilmøtet.

3. Prioritering og styring av utviklingstiltak basert på nytte- og gevinster. Mekanismen Sikt ønsker å legge opp til for å få til dette, er målstyring der endepunktet er nytte/gevinster som er oppnådd hos kundene heller enn funksjonalitet som er levert fra leverandøren. Dette krever imidlertid at UH-institusjonene spiller med og har et aktivt forhold til å realisere gevinster kontinuerlig, ikke bare de kvalitative, men også de kvantitative.

Kommentar: Dette er tema på dette møtet, jf. del 3 av notatet.

4. Samarbeid om fellestjenester og standardiserte prosesser vs. lokal innovasjon og skreddersøm av egne prosesser. Dette temaet handler blant annet om UH Sak og FS, og er svært relevant for mange av temaområdene strategien bør adressere.

Kommentar: Vi anbefaler at dette temaet blir hovedsak og belyses grundig på neste møte, bl.a. gjennom presentasjoner om hvordan et utvalg institusjoner jobber lokalt med å utvikle prosesser og brukerflater med ServiceNow og mer om hvordan det i FS jobbes med tilsvarende nasjonalt.

Som konsekvens av forslagene over vil det ikke være realistisk å ferdigstille strategiarbeidet før tidligst i juni. Det vurderer vi som uproblematiske.

Spørsmål til styret

- Kjenner styret seg igjen i oppsummeringen av status?
- Er styret enig i tilnærmingen til videre prosess med strategien og forslaget til hva som bør prioriteres på neste møte?
- Har styret innspill til andre sakskomplekser som bør belyses/drøftes i strategiarbeidet?

Del 2 Systematisk gjennomgang av rammebetingelsene for porteføljen og føringer og prinsipper som kan avledes av disse

Porteføljestrategien skal bl.a. angi viktige føringer eller prinsipper som bør følges ved videreutvikling av eksisterende og etablering av nye produkter i porteføljen.

Disse føringene og prinsippene «finnes ikke opp» i et vakuum. De vil følge av rammene som Sikt og sektoren må forholde seg til, både i form av lover og annet regelverk, og andre ytre krefter som påvirker forutsetningene for institusjonene og Sikt. Dette er forhold som politikk, økonomi, sosiodemografi, teknologi, jus mm.

Føringene og prinsippene som inkluderes i strategien vil både kunne være direkte videreformidling av relevante føringer fra overordnede myndigheter og/eller fortolkning av rammebetingelsene i kontekst av situasjonen og behovene i porteføljen.

For å gi styret underlag for en første helhetlig drøfting av prinsipper som kan legges til grunn for videreutvikling av porteføljen har vi utarbeidet en oversikt med

- Beskrivelse av de viktigste rammebetingelsene som porteføljen må forholde seg til
- Forslag til prinsipper/føringer for videreutvikling av porteføljen som kan avledes av de identifiserte rammebetingelsene

Oversikten er inspirert av det såkalte PESTEL-rammeverket³ som vi mener er godt egnet for strategiprosesser knyttet til digitalisering/digital transformasjon. Da rammebetingelsene endrer seg kontinuerlig, anbefales det å gjøre en årlig gjennomgang av rammene med eventuell oppdatering av prinsippene.

1. Politiske rammer

To viktige politisk vedtatte strategier har spesiell betydning for porteføljen: "En digital offentlig sektor" utarbeidet av Kommunal og moderniseringsdepartementet (koordinert av Digdir) og "Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren" utarbeidet av Kunnskapsdepartementet (koordinert av HK-dir). Den førstnevnte legger vekt på å utnytte ny teknologi, brukeropplevelse og effektivitet, og sier blant annet at offentlig sektor skal tilby sammenhengende tjenester, benytte fellesløsninger fremfor å etablere egne, og sørge for at fellesløsninger virker på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer. Strategien sier også at offentlige data skal deles og gjenbrukes mer. Strategien for digitalisering i vår egen sektor omtaler naturlig nok mye av det samme og peker i tillegg blant annet på at høyere utdanning må gjøres mer tilgjengelig, og at universitet og høyskoler må involvere seg mer i livslang læring og legge til rette for mobilitet og arbeidslivsrelevans. En sammenstilling av anbefalinger og pålegg for digitalisering i offentlig sektor publiseres årlig i Digitaliseringsrundskrivet. Rundskrivet skiller mellom krav, pålegg og veiledning.

Forslag til prinsipper/føringer for videreutvikling av porteføljen som kan avledes av dette:

³ <https://digitalnorway.com/pestel-analysis/>

- 1.1 Brukerflater for søker, student og innehaver av bevis på kvalifikasjon (vitnemål o.l.) bør utvikles med tanke på livslang læring.
- 1.2 Brukerflater for ulike systemer bør samhandle med automatisert dataflyt for å sikre interoperabilitet.
- 1.3 Produktene i porteføljen bør støtte automatisert dataflyt både mellom produkter innenfor og utenfor porteføljen. Dette innebærer fokus på API og integrasjonsstrategi, og maskin til maskin datadeling fremfor manuelle dataforflyttinger.
- 1.4 Det bør legges til rette for at tredjepartsapplikasjoner/funksjoner integreres med egne applikasjoner/funksjoner gjennom API-er.
- 1.5 Porteføljestrategien bør avstemmes med det årlige digitaliseringsrundskrivnet.

2. Økonomiske rammer

Det er økt fokus på kostnadseffektivitet i hele UH-sektoren. Det økonomiske klimaet påvirkes av de ytre rammene i offentlig sektor og et volatilt verdensbilde med økende prisvekst og minkende tilgang til ressurser. Digitalisering kan bidra til økt kostnadseffektivitet, men er i seg selv kostbart. Det gir behov for økt fokus på kost/nytte-analyser og gevinstrealisering.

Forslag til prinsipper/føringer for videreutvikling av porteføljen som kan avledes av dette:

- 2.1 Det bør ikke settes i gang nye tiltak uten at det er gjennomført kost/nytte-analyser med realistisk vurdering av total kostnad for investering og forvaltning og etablert planer for å realisere gevinstene av tiltaket. For å sikre fokus på nytte og gevinster bør utvikling og videreutvikling av produktene i porteføljen styres gjennom mål for oppnådd gevinst/nytte hos kunden heller enn levert funksjonalitet fra leverandør. (NB! Da det er kundene som er ansvarlig for å realisere de aller fleste økonomisk realiserbare gevinster, er det nødvendig å avklare hvordan gevinstrealisering og målstyring skal skje i praksis, jf. del 3 av dette saksnotatet.
- 2.2 Videreutvikling av porteføljen bør skje på en måte som gjør at man ikke taper etablerte gevinster, for eksempel i form av eksisterende fellestjenester, samarbeid mellom institusjoner, koblinger til eksterne parter, etc.
- 2.3 I videreutviklingen av porteføljen bør det tilstrebes å få til mest mulig standardiserte «basisløsninger» for sektoren som helhet, og legges vekt på at det ikke skapes overlappende løsninger. Fleksibilitet bør heller ivaretas gjennom valgfrie komponenter enn at basisløsningene i seg selv har funksjonalitet for ulike måter å løse samme oppgave på.
- 2.4 Egenutvikling og innkjøp av løsninger og komponenter i markedet bør ses i sammenheng. Innkjøpte løsninger og komponenter bør alltid velges når det er mulig og hensiktsmessig, og det bør være fokus på gjenbrukbare komponenter både ved egenutvikling og innkjøp.
- 2.5 Videreutvikling bør baseres på kontinuerlig produktutvikling med jevn finansiering framfor prosjektbaserte skipertaksløft.
- 2.6 Leveranser (drift og/eller utvikling) fra institusjoner til fellesskapet bør underlegges samme nasjonale krav og styring som leveransene fra Sikt.

3. Sosiodemografiske rammer

Det er mange trender som vil prege UH-sektoren. Følgende antas å være mest relevante i denne sammenhengen: Det vil bli endringer i studentpopulasjonen med mindre ungdomskull. Færre studenter vil ta høyere utdanning i ung alder. Livslang læring vil bli viktigere og få økt betydning i sektoren. Det forventes at det vil være flere studenter som vil studere fleksibelt, både med tanke på geografi og tid. UH-sektoren vil trolig måtte endre utdanningsporteføljen vesentlig i takt med endrede samfunnsbehov og teknologiutviklingen.

Forslag til prinsipper/føringer for videreutvikling av porteføljen som kan avledes av dette:

- 3.1 I videreutviklingen av porteføljen bør det tas hensyn til både campusstudentene og studentene som er avhengig av fleksibilitet, og de to gruppenes behov bør ses i sammenheng.
- 3.2 Studenter, elever og andre lærende («utdanningspersoner») bør få én inngang/portal for utdanning og kompetanse som gir dem tilgang til egne resultater og egenprodusert materiell på tvers av institusjoner og sted i livsløp. Dette prinsippet henger sammen med prinsipp 1.1.
- 3.3 Fremtidige læringsplattformer (LMS) bør være mer fleksible og støtte endrede behov. LMS og andre løsninger bør ivareta behov for tilpasset læring basert på data om tidligere læring og erfaring og legge til rette for fleksibilitet slik at studentene kan lære i eget tempo.

4. Teknologiske rammer

Kunstig intelligens (KI) vil endre rammene for hva som er mulig, hvordan vi utvikler og hva vi kan kjøpe inn. Trykket fra økonomi om effektivisering trigger et behov for standardisering. Et annet område som er i hurtig endring, er behovet for sikkerhet i tjenestene. Det er viktig å følge føringer utarbeidet av DigDir, Datatilsynet, m.fl. for hvordan sikkerhet kan ivaretas. Det er også viktig å følge med på den teknologiske utviklingen, og den eskalerende hastigheten i utviklingen stiller stadig høyere krav til løsningene i porteføljen.

Forslag til prinsipper/føringer for videreutvikling av porteføljen som kan avledes av dette:

- 4.1 Sikt og sektoren bør samarbeide om kompetansebygging om hvordan KI kan gi bedre funksjonalitet for brukerne og mer effektiv utvikling.
- 4.2 Det bør etableres og avtales standarder for API, integrasjoner og innholdsformater.
- 4.3 «Security by Design» bør stå sentralt i utviklingsprosessene.
- 4.4 Det bør tilstrebes å sikre portabilitet og unngå «lock in» i enkeltteknologier og enkeltleverandører.

5. Juridiske rammer

Sikt og UH-sektoren har en rekke juridiske rammer å forholde seg til vedr. utvikling, anskaffelser og bruk av digitale tjenester. Viktige lover og regelverk er blant annet:

- Likestillings- og diskrimineringsloven med tilhørende regelverk for universell utforming,
- Lovgivingen som regulerer behandling av personopplysninger (GDPR),
- Universitets og høyskoleloven med tilhørende forskrifter,
- Lov om offentlige anskaffelser.

Forslag til prinsipper/føringer for videreutvikling av porteføljen som kan avledes av dette:

- 5.1 Eksisterende og nye tjenester skal ivareta krav til universell utforming, tilgjengelighet og sikkerhet/personvern inklusive datakontroll som tilgangsstyring. Merk at dette er lovpålagte føringer som ikke kan fravikes.

Spørsmål til styret

- Har vi truffet riktig med rammene? Er det områder som bør utdypes?
- Er styret enig i de prinsippene vi antyder? Er det andre prinsipper som bør legges til?
- Hvilke prinsipper vil trenge mest videre diskusjon og konkretisering i det videre arbeidet?

DEL 3 Gevinster og gevinstrealisering: Hvordan få til god styring av porteføljen med utgangspunkt i gevinstmål?

I en tid med økonomiske begrensninger og økende behov for digitalisering er det viktig å ha kontroll på og prioritere tiltak som gir størst gevinst.

DFØs definisjon av en gevinst er en effekt som blir sett på som positiv av minst én interessent. Gevinster strekker seg fra mindre behov for arbeid, og dermed behov for mindre penger, til nytteeffekter som for eksempel bedre service for ansatte eller studenter.

Kravet om beregning av nytte skal være inkludert i nesten alle tiltak i forvaltningen og øker med kompleksitet og kostnad, jf. Utredningsinstruksen, Digitaliseringsrundskrivet, Prosjektveiviseren og Statens prosjektmodell.

Gevinstrealisering er også et av hovedformålene i mandatet til porteføljestyret: *Bidra til god måloppnåing og gevinstrealisering av digitaliseringsinvesteringar.*

I nesten hele porteføljen for utdanning og administrasjon ligger gevinstene utenfor Sikt. Enten hos kundene, som høgskoler og universiteter, eller hos sluttbrukere som studenter og søkere. Noen fellestjenester, som f.eks. produkter i produktgruppen Nasjonale registre, har også potensielle gevinster hos andre etater som Lånekassen, eller næringsliv og hele befolkningen gjennom Vitnemålsportalen.

Noen gevinster kommer av seg selv, og oppfølging handler i stor grad om å bekrefte måloppnåelse ved målinger. F.eks. mindre nedetid på et kritisk system, eller mindre tid brukt av en student for å søke seg til ønsket studieplass. Andre gevinster krever mye større oppfølging. Hvis det er krav om å bevise mindre tid benyttet av en saksbehandler, vil dette kreve oppfølging av den enkelte institusjon, og i ytterste konsekvens nedtrekk i budsjetter og oppsigelse eller flytting av ansatte.

I Prosjekt Framtidens opptak har Sikt fått krav om gevinstarbeid som i stor grad følger Statens prosjektmodell. I konsept- og planleggingsfasen er det utarbeidet en samfunnsøkonomisk analyse, og det ble avkrevd en gevinstrealiseringsplan som er kollektivt bekreftet i et fellesmøte med alle studiedirektørene i sektoren. Videre arbeid krever at det lages gevinstrealiseringsplaner hos den enkelte institusjon med gevinstansvarlig og målinger som viser måloppnåelse av nye løsninger.

For at porteføljestyret skal kunne styre utviklingen av porteføljen basert på hva som gir størst verdi for sektoren, er det essensielt å utarbeide sammenlignbare vurderinger av nytte og gevinster for alle leveranser og følge opp realiseringen av disse. Selve gevinstrealiseringen må skje ved institusjonene. Institusjonene må derfor forutsettes å ha egnede rutiner for kost/nytte-vurderinger og gevinstrealisering. Sikt kan om ønskelig ha en koordinatorrolle i dette arbeidet, både når det gjelder rammeverk som kan benyttes av den enkelte institusjon og i sektoren som helhet.

Vi viser for øvrig til forslag til prinsipp 2.1 i del 2 av dette saksnotatet.

Spørsmål til styret

Prosjektleder for Framtidens opptak, Knut Riiber, vil i møtet legge fram arbeidet som er gjort med gevinster i dette prosjektet som et underlag for diskusjon om:

- Hvordan porteføljestyret kan jobbe med gevinster
- Hvilken rolle Sikt kan ha i dette arbeidet

Sikt
Kunnskapssektorens
tjenesteleverandør

Styrets medlemmer oppfordres til å forberede seg ved å tenke gjennom hvordan god styring av porteføljen basert på gevinstmål og gevinstrealiseringsplaner kan skje i praksis. Ta gjerne med ett eller to eksempler på tiltak der gevinstarbeidet har vært bra eller dårlig. Det kan enten være fra egen institusjon eller fra arbeid med fellesløsninger.

Til Porteføljestyret for utdanning og administrasjon
Dato 16.11.2023
Saksnummer 54/23
Saksarkivnr. 23/00334
Sakstype O-sak

Saksansvarlig Terje Mørland
Saksbehandler Natasha Harkness

Sakskalender (porteføljestyrets landtidsagenda)

Forslag til vedtak

Porteføljestyret tar sakskalenderen til orientering, inkl. de justeringer som ble avtalt i møtet.

Saksfremstilling

Vi viser til sak 44/23. Sakskalenderen er et levende dokument som oppdateres kontinuerlig og som hensyntar diskusjonene i porteføljestyrets møter, samt pågående strategiarbeid.

Tabellen under gir en oppdatert oversikt over planlagte saker til porteføljestyrets møter i 2023 og 2024. Alle endringene siden forrige møte er uthevet med gult.

Møte	Sakskategori	Saker
2023		
Møte 5: 16. november kl. 10:00-16:00 fysisk	Strategi- og struktursaker	D-sak (Seminarform) Porteføljestrategien (På dette fysiske møtet prioriteres god tid til å drøfte strategiske spørsmål som er lansert / kommet opp på de foregående møtene.)
	Plan og rapportering	- O-sak Porteføljestatus etter 2. tertial - V-sak Digitaliseringsstyrets langtidsplan for 2024-2026 – Porteføljestyrets anbefaling vedr. investeringstiltak
	Enkelt saker	- V-sak Arbeidslivsportalen (ALP) – Videre arbeid med funksjonalitet for praksis som del av FS i kombinasjon med andre løsninger (Oppfølging av sak fra juni-møtet) - V-sak Analyseplattformen – endelig vedtak av finansieringsmodell

Sirkulasjon etter novembermøtet		
	Strategi- og struktursaker	V-sak Oppnevning av noen produktråd (som ikke ble oppnevnt i oktober og som er klare for det)
2024		
Møte 1: 1.februar Digitalt (alternativt fysisk)	Strategi- og struktursaker	D-sak Porteføljestrategien (Tema denne gang vil være helheten og oppfølging av strategiske spørsmål fra novembermøtet. Et utkast til helhetlig strategidokument må foreligge før dette møtet)
	Plan og rapportering	V-sak Årsrapport 2023 og fastsetting av årsmål 2024 for produktområdene i porteføljen
	Enkeltsaker	- O/D-sak Status produktstrategier (alt unntatt UH Sak) - D-sak Plan for forvaltning av UH Sak (UH-Sak har egen styringsgruppe. Porteføljestyrets behandling bør fokusere på tema som er relevante for sammenhengene i porteføljen) - O-sak Informasjon om relevante produkter i porteføljen for forskning og kunnskapsressurser
Møte 2: 11. april Fysisk	Strategi- og struktursaker	D-sak Porteføljestrategien (Avsluttende diskusjon av strategien. Behov for bredere forankring/konsultasjon med sektoren før vedtak må vurderes)
	Plan og rapportering	
	Enkeltsaker	V-sak Vedtak av produktstrategier <u>som er klare for det</u> (Forutsetter at strategiene er tilstrekkelig diskutert/forankret i produktrådene)
Møte 3: 6. juni Digitalt	Strategi- og struktursaker	(V-sak Vedta porteføljestrategien)
	Plan og rapportering	O-sak Porteføljestatus etter 1. tertial
	Enkeltsaker	V-sak Vedtak av resterende produktstrategier
Møte 4: 17. oktober Fysisk	Strategi- og struktursaker	D-sak (seminarform) Sikre god oppfølging av porteføljestrategien og produktstrategiene i prioriteringene for 2025
	Plan og rapportering	- O-sak Porteføljestatus etter 2. tertial - D-sak Langtidsplan 2025-2027 - Porteføljestyrets innspill til Digitaliseringsstyret (første diskusjon) - V-sak Møteplan for 2025
	Enkeltsaker	D-sak Evaluering av produktrådene (diskusjon av regler for evaluering av produktrådenes kompetanse, ev. utskifting og vurderinger av effektiv drift av hvert råd og samhandling mellom produktrådene)

Møte 5: 21. november Digitalt	Strategi- og struktursaker	
	Plan og rapportering	• V-sak Langtidsplan 2025-2027 - Porteføljestyrets innspill til Digitaliseringsstyret
	Enkeltsaker	